

Dosarul nr. 1a-1931/22
Nr Generat de PIGD - 1-21178098-02-1a-30092022
Judecătoria Căușeni (sediul Central)
Judecător: Colun Svetlana

DECIZIE
În numele Legii
(DISPOZITIVUL)

25 aprilie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Jordan

Judecători:

Elena Cojocari și Marcel Juganari

Grefier:

Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului:

Vitalie Călugăreanu

Avocatului: Ina Bodean, în interesele inculpatului Rădița Ivan

Inculpatului:

Rădița Ivan

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Rădița Ivan Ivan** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod Penal,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 02.12.2021-02.09.2022;

Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 30.09.2022-25.04.2023;

Procedura citării a fost legal executată.

Acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat admiterea apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022.

Avocatul Bodean, în interesele inculpatului Rădița Ivan și inculpatul au solicitat respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022.

Asupra apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. c) 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Apelul declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătorei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022, adoptată în cauza penală privindu-l pe **Rădița Ivan Ivan** se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărîrii contestate.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 27.06.2023, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecător:

Elena Cojocari

Judecător:

Marcel Juganari

Dosarul nr. 1a-1931/22
Nr Generat de PIGD - 1-21178098-02-1a-30092022
Judecătoria Căușeni (sediul Central)
Judecător: Colun Svetlana

DECIZIE
În numele Legii

25 aprilie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecători:

Elena Cojocari și Marcel Juganari

Grefier:

Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului:

Vitalie Călugăreanu

Avocatului: Ina Bodean, în interesele inculpatului Rădița Ivan

Inculpatului:

Rădița Ivan

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoria Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Rădița Ivan Ivan** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod Penal,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 02.12.2021-02.09.2022;

*Judecarea apelului la Curtea de Apel Chişinău de la 30.09.2022-25.04.2023;
Procedura citării a fost legal executată.*

Acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat admiterea apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinţei Judecătorei Căuşeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022.

Avocatul Bodean, în interesele inculpatului Rădiţa Ivan şi inculpatul au solicitat respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinţei Judecătorei Căuşeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022.

Asupra apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinţei Judecătorei Căuşeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022, Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău –

C O N S T A T Ă :

Soluţia şi argumentele instanţei de fond:

1. Prin sentinţa *Judecătorei Căuşeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022* **Rădiţa Ivan *******(născut la *****, c/p *****, domiciliat r-ul *****, cetăţean al Republicii Moldova, fără studii, nu lucrează, holtei, nu are titluri speciale, grade de calificare şi distincţii de stat, posedă limba de stat, în această cauză nu a fost în stare de reţinere şi arest, fără antecedente penale) a fost recunoscut *****

2. Pentru a se pronunţa, instanţa de fond a constatat că, Rădiţa Ivan Ivan la data de 10.09.2021, aproximativ la orele 09⁰⁰, deplasându-se pe traseul R-26, din or. Căuşeni înspre or. Bender, fiind la volanul unui microbuz de model „*****”, cu numărul de înmatriculare *****, având parbrizul deteriorat, temeiul care a servit stoparea lui, a fost stopat de angajaţii INSP Druţă Andrei şi Prepeliţă Vitalie, aflaţi în serviciu de asigurare şi menţinerea a ordinii publice şi securităţii circulaţiei, care conform prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul Penal, sunt persoane publice. La solicitarea legală a angajatului poliţiei Andrei Druţă, de a prezenta actele pentru automobil şi permisul de conducere, conducătorul mijlocului de transport Ivan Rădiţa a declarat că, nu deţine permis de conducere şi nici buletin de identitate. Ulterior, în vederea documentării cazului, lui Ivan Rădiţa, de către angajatul INSP Andrei Druţă, în apropierea automobilului serviciu a poliţiei cu n/î *****, i s-a explicat că, urmează a fi atras la răspundere contravenţională pentru conducerea automobilului fără permis de conducere, iar în aşa caz, dacă nu este prezentă altă persoană, care deţine permis pentru a urca la volan, urmează ca mijlocul de transport să fie ridicat şi transportat la parcare specială. Prin urmare, Rădiţa Ivan Ivan, având intenţia de a se eschiva de la răspunderea contravenţională, aflându-se lângă automobilul de serviciu de model „*****”, cu n/î *****, în care se afla angajatul poliţiei Druţă Andrei, a solicitat angajaţilor INSP să întreprindă acţiuni contrar atribuţiilor de serviciu şi anume să nu-i întocmească procesul-verbal cu privire la contravenţie prevăzute de art. 231 alin. (2) din Codul Contravenţional şi transportarea vehiculului la parcare specială, contra unei remuneraţii. Fiind avertizat despre consecinţele faptelor sale ilegale cu privire la corupere, conştientizând acţiunile sale, prevăzând urmările lor,

contra sumei de 300 lei, ce reprezintă suma remunerației ilicite, în trei bancnote a câte 100 lei, a oferit și dat plasându-le de sine stătător în torpedoul automobilului de serviciu a MAI.

Acțiunile inculpatului **Rădița Ivan Ivan** au fost încadrate de instanța de fond în baza **art. 325 alin. (1) din Codul Penal**, conform indicilor calificativi: **coruperea activă**, adică *oferirea și darea, personal, unei persoane publice de bunuri, sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta, pentru neîndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.*

Solicitările apelantului:

3. Fără a contesta vinovăția inculpatului Rădița Ivan, împotriva sentinței Judecătorei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022 a declarat apel acuzatorul de stat Tatiana Vrancean solicitând: admiterea apelului, casarea parțială a sentinței cu menținerea inculpatului ca fiind recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) din Codul penal și pronunțarea unei noi hotărâri în partea ce ține de pedeapsa penală, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, cu stabilirea pedepsei penale sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, în rest, sentința de menținut.

În motivarea cerințelor sale procurorul a invocat următoarele aspecte:

- acuzarea consideră ilegală sentința cu privire la aplicarea unei pedepse prea blânde inculpatului, or, prin reducerea de pedeapsă conform art.70 alin.(3) din Codul penal, Ivan Rădița deja a beneficiat de circumstanțele care se aplică persoanei de săvârșirea infracțiunii în vârsta minoratului, astfel, prevederile art.79 din Codul penal aplicate neîntemeiat;

- în cazul când infracțiunea a fost săvârșită de un minor, pedeapsa penală se reduce imperativ mai întâi conform art.70 alin.(3) din Codul penal, iar ulterior, reieșind din limite a pedepselor obținute, pedeapsa penală se reduce și ținând cont de prevederile art.364¹ alin.(8) din Codul de procedură penală;

- pedeapsa penală prevăzută de art.325 alin.(1) din Codul penal este cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale;

- respectiv, potrivit normelor citate supra, pedeapsa cu închisoare se reduce în jumătate din maximumul pedepsei, în conformitate cu prevederile art.70 alin.(3) din Codul penal, ulterior, se reduce și cu o treime la pedeapsă cu închisoare și cu o pătrime la pedeapsă cu amendă în conformitate cu prevederile art.364¹ alin.(8) din Codul de procedură penală, astfel, amenda urma a fi stabilită de cel puțin în mărime de 1500 unități convenționale;

- luând în considerație regulile și principiile prevăzute de Codul penal, precum și faptul că pedeapsa trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, conform prevederilor art.61 din Codul penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială, aceste

prevederi legale, prin prisma art. 10 din Codul penal, sunt aplicabile pentru persoanele care au comis infracțiunea.

Argumentele părților:

4. La judecarea apelului, acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat admiterea apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022.

4.1. Avocatul Bodean, în interesele inculpatului Rădița Ivan și inculpatul au solicitat respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022.

Aprecierea instanței de apel:

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile și cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge* apelul declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022 *ca fiind nefondat*, reieșind din următoarele considerente:

5.1. În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

5.2. Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 1), lit. c) Cod procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: c) apelul este nefondat.

6. Colegiul Penal consideră că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la prezenta cauză penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

7. Probe noi acuzarea cât și apărarea în instanța de apel nu au prezentat, solicitând doar verificarea și aprecierea probelor cercetate în instanța de fond.

Cercetarea judecătorească în instanța de fond s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință, pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența

CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că dacă art. 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288*). Cu toate acestea, noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel consideră dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate.

8. Fiind audiat în ședința de judecată a instanței de fond, inculpatul Rădița Ivan vinovăția sa de comiterea faptei incriminate a recunoscut-o integral, a depus declarația scrisă privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și a declarat că, la data de 10.09.2021, era la Căușeni, conducea automobilul unchiului său. Permis de conducere nu posedă. A fost stopat la o margine de drum în afara or. Căușeni. Poliția a cerut permisul de conducere. Le-a spus deodată că nu are permis de conducere. Polițiștii s-au apropiat de mașină și i-au spus să aștepte. Polițiștii au mai discutat cu alți băieți, pe care i-au stopat. El era în mașină împreună cu sora Duminica Paulina. El le-a propus bani polițiștilor, pentru a putea pleca mai departe, fără probleme. Apoi a urcat în mașina polițiștilor și a pus suma de 300 - 400 lei în bardacioc la mașina lor. Scopul că el le-a dat banii, a fost că el nu a avut probleme anterior cu poliția, s-a emoționat și a vrut să-și caute de drum. El când a urcat în mașina polițiștilor, bardaciocul era deschis și el a pus banii și a închis bardaciocul. Polițiștii l-au avertizat că darea de mită se pedepsește, el nu a înțeles ce au avut învedere. Acum a înțeles că nu se poate să dea mită. Se căiește de cele comise și își cere iertare. I-a venit ideea de a da bani la polițiști, deoarece a auzit de la persoane mai în vârstă că, așa se procedează. El a venit la Căușeni în legătură cu serviciu.

8.1. În ședința de judecată în instanța de apel, inculpatul Rădița Ivan a declarat că învinuirea îi este clară. A solicitat respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean, deoarece este de acord cu sentința instanței de fond.

9. Vinovăția inculpatului Rădița Ivan Ivan în comiterea infracțiunii imputate se confirmă nu doar prin declarațiile de recunoaștere a vinovăției, ci și prin cumulul probelor administrate, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi:

- **procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, acțiune procesuală efectuată la 10.09.2021, cu tabel ilustrativ și înregistrare video**, obiectul supus cercetării fiind automobilul de model „*****”, cu n/î *****, parcat pe marginea traseului R-26, la ieșire din or. Căușeni, în cadrul căreia, în torpedoul automobilului au fost depistate și ridicate 3 bancnote cu nominalul de 100 lei, cu s/n *****, ***** și ***** (f. d. 9-10, 11-6);

- **declarațiile martorului Prepețiță Valeriu Dumitru**, care a declarat că, activează în calitate de subofițer superior al Inspectoratului Național de Securitate Publică, r-nul Anenii Noi - Căușeni - Ștefan Vodă Bender. La 10.09.2021, au fost implicați serviciu în raza raionului Căușeni, împreună cu colegul Druța Andrei Nicolai, cu automobilul de

serviciu de marca „Skoda”, model „Rapid”, n/î *****. La 10.09.2021, aproximativ orele 09⁰⁰, cu colegul se aflau în or. Căușeni, traseul R-26, spre mun. Bender, după stația de alimentare cu carburanți „Regalia”, în vederea verificării traficului rutier. La un moment dat a fost observat un bus de marca „*****”, cu n/î CU BG 613, al cărui parbriz era deteriorat, pentru verificare, acesta fiind stopat. În urma stopării mijlocului de transport dat, la volan s-a dovedit a fi Rădița Ivan Ivan, care asupra sa nu avea careva acte de identitate, permis de conducere, prezentând doar certificatul de înmatriculare pe automobil și asigurarea. Cu acesta în bus se afla și sora lui. La întrebarea unde se deplasează, au comunicat că, se ocupă cu curățatul pernelor, cu aceasta asigurându-și careva câștig. Având în vedere cele depistate, lui Rădița Ivan Ivan i-a fost explicat că se v-a întocmi un proces verbal cu privire la contravenție pentru că nu deține permis de conducere, iar în caz că, nu se va prezenta careva persoană cu drept de a conduce, va fi ridicat și escortat la parcare specială microbuzul de marca „*****”, cu n/î *****. Auzind aceasta, Rădița Ivan Ivan, îi ruga pe el și pe coleg ca să-l ierte și să-i permită să plece, însă aceasta nu a fost acceptat de către ei. În timp ce Rădița Ivan ruga ca să-i permită să plece, el întocmea alte acte, aflându-se pe bancheta din spate a automobilului de serviciu, iar colegul Druța Andrei, se afla pe bancheta din față a pasagerului. Rădița Ivan ruga pe colegul Andrei ca să-i permită să plece, să-l ierte și ceva îi zicea că poate lasă ceva, ca să fie bine, la ce Andrei a avertizat pe Ivan că darea de mită este pedepsită conform legislației în vigoare și poate fi atras la răspundere penală pentru aceasta, însă ultimul continua, încercând să influențeze pe Andrei ca să nu-i fie întocmit careva proces-verbal cu privire la contravenție și microbuzul să nu fie ridicat. La un moment dat, Rădița Ivan a plecat de la coleg, după care s -a întors. Ce anume făcea el, nu a văzut. La un moment dat de el s -a apropiat Andrei, care i-a comunicat că Rădița Ivan a pus în buzunar de la borderou careva surse bănești, el pe Andrei l-a întrebat dacă a avertizat pe el și dacă cunoaște ce urmează în caz de dare de mită, la care ultimul i-a spus că l-a avertizat. Astfel, în vederea documentării cazului de dare de mită de către Rădița Ivan, el a sunat în unitatea de gardă al Inspectoratului de Poliție Căușeni, comunicând despre cazul menționat, după care a încuiat automobilul de serviciu ca să nu poată nimeni intra în el (f. d. 18-19);

*Audiat suplimentar martorul Prepeșița Valeriu Dumitru a declarat că, la 10.09.2021, microbuzul de model „*****”, cu nr. ***** , condus de cet. Rădița Ivan, a fost stopat de colegul său Druța Andrei. Microbuzul se deplasa în coloană cu alt microbuz de model „Mercedes Sprinter”, care mergea în față și care a fost stopat de el, după verificarea actelor constatând că, autovehiculul are defecțiuni tehnice la sistemul de iluminare spate stop. Atunci i-a propus șoferului, la moment nu își aduce aminte datele personale, să înlăture neajunsul, acesta i-a comunicat că, nu are posibilitate și respectiv i-a luat actele și împreună cu șoferul dat, a mers la mașina de serviciu, el s-a amplasat din spatele automobilului de serviciu, iar acesta stătea alături, ulterior a început a întocmi procesul-verbal cu privire la contravenție pe portbagajul automobilului. De asemenea, când se afla în spatele automobilului, colegul Druța Andrei se afla pe bancheta pasagerului din față și întocmea actele necesare pentru încălcările comise de cet. Rădița Ivan, acesta între timp a început a-l ruga să-i dea voie să plece că, o să-i mulțumească,*

dând de înțeles că, dorește să-i corupă. Atunci colegul 1-a avertizat despre consecințele care pot avea loc în caz de comitere a infracțiunii de corupere, după care cet. Rădița Ivan a plecat spre microbuz și s-a întors înapoi. Ulterior, colegul Druța Andrei i-a comunicat că, acesta a plasat mijloace bănești în torpedoul automobilului de serviciu, din câte își aduce aminte, el a sunat imediat la IP Căușeni și a denunțat cazul. Până la discuțiile date, el deja, la solicitarea colegului, a solicitat telefonic serviciul evacuatorului ca să fie transportat microbuzul la parcare specială. Șoferul de la celălalt microbuz pe care 1-a stopat și documentat nu a auzit discuția cu cet. Rădița Ivan, referitor la tentativa de corupere a lor, acesta deja se afla la microbuzul său, el solicitându-i anterior să înlăture defecțiunile tehnice depistate. Discuția cu cet. Rădița Ivan a mai fost auzită de șeful lor nemijlocit Batîr Andrei, care venise să le verifice activitatea, care la momentul când acesta a comunicat că, vrea să le lase careva bani, i-a spus să nu se joace cu focul și i-a solicitat colegului Druța Andrei să-l avertizeze pe cet. Rădița Ivan despre consecințele acțiunilor care dorea să le întreprindă. La momentul când Druța Andrei a ieșit din automobil și a comunicat că, cet. Rădița Ivan a pus mijloacele bănești în torpedoul, șeful Batîr Andrei le-a solicitat să cheme grupa operativă și să documenteze cazul conform legislației în vigoare. Totodată, l-a întrebat pe colegul Druța Andrei dacă l-a preîntâmpinat pe cet. Rădița Ivan despre răspunderea penală în așa cazuri, care a răspuns afirmativ (*f. d. 36-38*);

- **declarațiile martorului Druța Andrei Nicolai**, care a declarat că, activează în calitate de subofițer superior al Inspectoratului Național de Securitate Publică, r-nul Anenii Noi - Căușeni - Ștefan Vodă - Bender. La 10.09.2021, au fost implicați în serviciu în raionului Căușeni, împreună cu colegul Prepeleț Valeriu, cu automobilul de serviciu de marca „*****”, n/î *****. La 10.09.2021, aproximativ orele 09⁰⁰, cu colegul se aflau în or. Căușeni, traseul R-26, spre mun. Bender, după stația de alimentare cu carburanți „Regalia”, în vederea verificării traficului rutier. La un moment dat a fost observat un microbuz de marca „*****”, cu n/î *****, al cărui parbriz era deteriorat, pentru verificare, acesta fiind stopat. În urma stopării mijlocului de transport, la volan s-a dovedit a fi Rădița Ivan Ivan, care asupra sa nu avea careva acte de identitate, permis de conducere, prezentând doar certificatul de înmatriculare pe automobil și asigurarea. Cu acesta în microbuz se afla și sora lui. La întrebarea unde se deplasează, au comunicat că se ocupă cu curățatul pernelor, cu aceasta asigurându-și careva câștig. Având în vedere cele depistate, lui Rădița Ivan Ivan i-a fost explicat că se v-a întocmi un proces-verbal cu privire la contravenție, anume că nu deține permis de conducere, iar în caz dacă nu se va prezenta careva persoană cu drept de a conduce, va fi ridicat și escortat la parcare specială microbuzul de marca „*****”. Auzind aceasta, Rădița Ivan Ivan îl ruga pe el și pe coleg ca să-l ierte și să-i permită să plece, însă aceasta nu a fost acceptat de către ei. În timp ce Rădița Ivan îl ruga să-i permită să plece, colegul Prepeleț Valeriu întocmea alte acte, aflându-se pe bancheta din spate a automobilului de serviciu, iar el se afla pe bancheta din față a pasagerului. Rădița Ivan îl ruga pe el ca să-i permită să plece, să-l ierte și ceva îi zicea că poate lasă ceva pentru el, ca să fie bine, la ce el 1-a avertizat pe Ivan că darea de mită este pedepsită conform legislației în vigoare și poate fi atras la răspundere penală pentru aceasta. Însă ultimul continua, încercând să-l influențeze ca să

nu-i întocmească careva proces-verbal cu privire la contravenție și microbuzul să nu fie ridicat. La un moment dat, Rădița Ivan a plecat de lângă el, după care s-a întors. După ce a venit, ultimul a deschis buzunarul de la torpedoul, unde a observat că a pus careva bancnote, după care s-a ridicat și s-a dat într-o parte. El văzând aceasta s-a apropiat de Prepeliță Valeriu, căruia i-a comunicat că Rădița Ivan a pus în buzunarul de la borderou careva surse bănești, la fel spunându-i că l-a avertizat pe ultimul că, darea de mită se pedepsește. Prepeliță Valeriu auzind aceasta a anunțat unitatea de gardă a Inspectoratului de Poliție Căușeni, după care a încuiat automobilul de serviciu. Acțiunile lui Rădița Ivan au fost înregistrate de către el cu telefonul mobil și înregistrarea video solicită ca să fie ridicată (f. d. 20-21);

Audiat suplimentar martorul Andrei Druța a declarat că, la 10.09.2021, microbuzul de model „*****”, cu nr. ***** , condus de cet. Rădița Ivan, a fost stopat de el personal. Microbuzul se deplasa în coloană cu alt microbuz de model „Mercedes Sprinter”, care mergea în față și care a fost stopat de colegul său Prepeliță Valeriu, după verificarea actelor constatând că, autovehiculul are defecțiuni tehnice la sistemul de iluminare spate stop. Atunci, a mers la mașina de serviciu, s-a amplasat din spatele automobilului de serviciu și a început a întocmi procesul-verbal cu privire la contravenție, pe portbagajul automobilului. În acel moment el se afla pe bancheta pasagerului din față și întocmea actele necesare pentru încălcările comise de cet. Rădița Ivan, acesta între timp a început a-l ruga să-i dea voie să plece că, o să-i mulțumească, dând de înțeles că, dorește să-i corupă. Atunci l-a avertizat despre consecințele care pot avea loc în caz de comitere a infracțiunii de corupere, după care cet. Rădița Ivan a plecat spre microbuz și s-a întors înapoi, fără voie a deschis torpedoul automobilului și a plasat mijloace bănești, el i-a comunicat că, l-a preîntâmpinat despre consecințe și i-a comunicat despre aceasta colegului care a sunat imediat la IP Căușeni și a denunțat cazul. Nu cunoaște dacă a mai auzit cineva discuția dată, se afla în automobilul de serviciu și nu a observat. Anterior, șeful lor nemijlocit Batîr Andrei, venise să-i verifice activitatea, nu îi amintește dacă a auzit sau nu careva din discuțiile menționate. De asemenea, menționează că, a înregistrat cazul cu camera video al telefonului mobil personal de model „Samsung A31”, cu IMEI - ***** , IMEI2 - ***** , pe care îl prezintă (f. d. 39-40);

- *declarațiile martorului Duminică Paulina Ivan*, care a declarat că, la 10.09.2021, aproximativ orele 08³⁰, împreună cu fratele său Rădița Ivan, fiind în or. Căușeni, cu microbuzul de model „Mercedes Sprinter”, care aparține moșului său Rădița Grigore, s-au deplasat spre direcția or. Bender pentru a parca undeva mașina. Mergând pe drum, fratele său fiind la volanul microbuzului, la un moment dat, au fost stopați de către angajații poliției. După ce au fost stopați, unul din polițiști s-a apropiat și a cerut actele de la fratele său, acesta prezentând actele, iar permis de conducere nu avea. Ulterior, la cerința polițistului, fratele a fost chemat la mașina de poliție, iar ea a rămas în microbuz. În timp ce ea aștepta în microbus, fratele său s-a apropiat de două ori, a venit și căuta niște acte, ce căuta nu i-a comunicat. În scurt timp la fața locului a mai venit un echipaj al poliției. Ce anume au discutat ea nu a auzit. Câte ceva a auzit când a mai venit un echipaj de poliție, mergea vorba de mită, adică precum că, fratele său a dat careva mijloace bănești polițiștilor, cât ar fi dat nu cunoaște, fratele nu i-a comunicat. În automobilul de

serviciu în care erau angajații poliției, în cadrul cercetării la fața locului a observat cum alți polițiști au depistat în interiorul automobilului mijloace bănești. Câte bancnote erau ea nu a observat, dar a observat că, erau bancnote cu nominalul de 100 lei (f. d. 22-23);

- **procesul-verbal de ridicare, acțiune procesuală efectuată la 10.09.2021**, în baza ordonanței de ridicare din 10.09.2021, în cadrul căreia au fost ridicate de la martorul cet. Druța Andrei Nicolai: un disc optic cu înregistrarea video și copiile deciziei asupra cauzei contravenționale, a procesului-verbal de reținere a automobilului, a certificatului de înmatriculare și reviziei tehnice a microbuzului de model „*****” (f. d. 24, 25-29);

- **procesul-verbal de cercetare, acțiune procesuală efectuată la 08.10.2021**, fiind cercetat telefonul mobil al martorului Druța Andrei și extras din acesta înregistrarea video efectuată la 10.09.2021, plasată pe suport optic de informații (f. d. 42-44);

- **procesul-verbal de cercetare, acțiune procesuală efectuată la 26.10.2021**, fiind cercetată înregistrarea video referitoare la caz, ridicată de pe telefonul mobil al martorului Druța Andrei, care a fost transcrisă pe un dispozitiv optic de tip CD-R de model „Artex”, fișierul având denumirea *****, în format MP4, înregistrarea fiind identică cu cea ridicată prin procesul - verbal de ridicare din 10.09.2021, fiind constatat că, bănuitul Rădița Ivan a propus, oferit și dat mijloace bănești ce nu i se cuvin martorului Druța Andrei, aceasta reieșind din discuția stenografiată, cât și din imaginile video. Convorbirea între martorul Andrei Druța și bănuitul Ivan Rădița este următoare:

D.A. – Uite, întocmim proces-verbal, pentru că tu nu ai permis de conducere.

R.I. – Îmhî.

D.A. – Și o să, o să trebuiască de ridicat mașina la parcare specială s-o ducem, și acolo pe tine să te identificăm tot.

R.I. – Dap altfel ... wăi te rog wăi, nu pot eu așa ceva.

D.A. – Cum altfel, dacă-i altfel nu se poate.

R.I. – Eu te rog din toată inima, mă pun în genunchi la voi, mă pun. Mă duc că mămuca mea e în gura morții.

D.A. – Cum te cheamă?

R.I. – A?

D.A. – Cum te cheamă?

R.I. – Ion.

D.A. – Ion, cum altfel să facem?

R.I. – Cumva așa să ne înțelegem așa, te rog frumos, eu din toată inima bratan. D.A. – Altfel nu poate să fie, înțelegi?

R.I. – Hai că eu mă duc, eu știu pe unde să umblu, pe unde să mă duc. Eu te rog din toată inima fratele meu.

D.A. – Eu te înțeleg, dar tu înțelegi că darea de mită de pedepsește conform articolului.

R.I. – Uite, te rog frumos, cât acolo să? Te rog, din toată inima te rog.

D.A. – Cum ai zis că te cheamă?

R.I. – Ion.

D.A. – Ion, îți spun că.

R.I. – Vină te rog frumos, badea meu, fratele meu, te rog frumos.

D.A. – Buletinul îl găsești?
R.I. – Nu-l găsesc că nu-l am. Vină te rog la mașină, acolo.
D.A. – Da ce să la mașină?
R.I. – Uite îți pup mâna, ce zici aceia îți fac, nu, nu.
D.A. – Nu trebuie nică, nu trebuie ă fac nică, eu o să-ți întocmesc proces-verbal și gata.
R.I. Fă-mi numai protocol dacă poți.
D.A. – Da, dar mașina trebuie s-o ridicăm.
R.I. – Dap cum mașina, nu pot.
D.A. – La parcare specială.
R.I. – Dap cu ce să mă duc eu? Eu trebuie să mă duc.
D.A. – O ridicăm la parcare specială, trebuie să vie stăpânul, și lui stăpân la fel să-i aplică, amendă.
R.I. - Dap stăpânul eu nici nu-l știu, stăpânul.
D.A. – Iaca la stăpân.
R.I. – Eu l-am cumpărat Ford, mașina asta e a lui moșul meu, eu am luat-o.
D.A. – Stăpânul o să vie, stăpânul o să vie s-o ia.
R.I. – Stăpânul eu nici nu știu de unde-i, de unde-i el.
D.A. – Eu nu știu unde-i, stăpânul aici scrie Cazacu Ivan, el trebuie să vie să ea mașina de la parcare specială, fără dânsul nu poți.
R.I. – Ei dap pân, eu trebuie să mă duc de la Cahul, eu trebuie să mă duc la Cahul, eu nu-l știu.
D.A. – Eu nu pot să-ți fac nică.
R.I. – Eu te rog frumos, tare te rog. Ai copii?
D.A. – N-am copii.
R.I. – Te rog frumos, eu.
D.A. – Da tu ai copii?
R.I. – A?
D.A. – Tu ai copii?
R.I. – N-am copil, că-s tânăr încă.
D.A. – Ap.
R.I. – Am făcut și eu o bucată de pâine și iaca m-am sunat, iacă numai ce m-a sunat din bolniță, mămuca mea e gata, o chicat în comă, și nu vreau să las un bus și să mă sui cu un bus și să mă duc cu băieții, să mă duc la casă. Vă rog frumos tare, nu.
D.A. – Ion ce pot să-ți zic, eu ți-am spus, îți întocmim proces, și-ți facem. Mașina o ridicăm la parcare specială, și gata, alt ceva nu.
R.I. – Auzi încoace, fă-mi proces de cât acolo, da mașina lăsați-mio.
D.A. – Nu, mașina tot trebuie s-o ridicăm, asta așa-i procedura.
R.I. – Ap cum, cumășa.
D.A. – Procedura e asta. Î?
R.I. - ...
D.A. – Ce?
R.I. – Să ne înțelegem, că aicea ne vād toți, hai până la mașină.

D.A. – Ei da, da acolo ce aicea n-ai ce.

R.I. – A? Vin la mașină oleacă te rog frumos.

D.A. – Ce să fac acolo la mașină?

R.I. – Vină.

D.A. – Ion, auzi Ion ți-am mai spus, ți-am zis încă o dată.

R.I. – Eu te rog din toată inima. Nu pot eu așa ceva, să măcar, să nu fost babușca mea în gura morții sa, mai umblăm pe drumuri de așa.

D.A. – Înțelegi darea de mită se pedepsește conform, înțelegi că darea de mită se pedepsește oricum, conform legislației în vigoare.

R.I. - Nu înțeleg au ce-i asta.

D.A. – Darea de mită, dacă oferi.

R.I. – Cum?

D.A. – Dacă oferi bani la polițiști, pentru ca să faci ceea, să închidă ochii de ceva știi. Nu-i normal ca atare.

R.I. – Ap eu știu.

D.A. – Și se pedepsește.

R.I. – Știu dap suntem că altfel nu putem. Hai te rog frumos. Stai că amuș.

D.A. – Nicu, să nu zici că eu te-am preîntâmpinat, înțelegi? Că nu se face așa.

R.I. – Da eu înțeleg.

D.A. – Luați loc în automobil vă rog (f. d. 45-48);

- **Ordonanța din 26.10.2021 de recunoașterea și anexarea la cauza penală** fiind recunoscut în calitate de mijloc material de probă: înregistrarea video, extrasă de pe telefonul mobil al martorului Andrei Druța, examinat la 26.10.2021 (f. d. 50);

- **Ordonanța din 10.09.2021 de recunoașterea a corpului delict la cauza penală**, fiind recunoscut în calitate de corp delict 3 bancnote cu nominalul de 100 lei, cu seriile *****, ***** și *****, ridicate la data de 10.09.2021, prin procesul-verbal de cercetare la fața locului. Corpurile delict, potrivit actului nr. 119 din 04.11.2021, coletul nr. 756, au fost predate la păstrare temporară Serviciului Fiscal de Stat (f. d. 17, 112);

- **Raport de constatare tehnico-științifică nr. 222 din 27.10.2021**, potrivit căruia s-a concluzionat că: 3 (trei) bancnote cu nominalul 100 (una sută) lei MDL, cu următoarele serii și numere: F 0186 *****, F. 0176 *****, F/ 0192 ***** cu anul de emisie 2015 – care au fost transmise de către cet. Rădița Ivan Ivan unui angajat al INSP și ridicate în cadrul cercetării la fața locului efectuată la data de 10.09.2021 (conform ordonanței) – corespund după calitatea și metoda imprimării imaginilor și executării elementelor principale, bancnotelor autentice (f. d. 78-81);

- **Decizia asupra cauzei contravenționale cu seria și nr. DAC01103344 din 10.09.2021, ora 09⁴⁵**, în privința lui Rădița Ivan, născut la *****, pentru conducerea mijlocului de transport de model „*****”, cu n/i *****, fără a deține permis de conducere s-au dovedit înlocuitoare cu drept de circulație rutieră (f.d. 91);

- **procesul-verbal de reținere și aducere a vehiculului la pararea specială cu seria și nr. VEH 01 039927**, din data de 10.09.2021, ora 09⁰⁰ (f. d. 92).

10. Apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concluziilor, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al

coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, instanța conchide că învinuirea adusă inculpatului **Rădița Ivan Ivan** este întemeiată. Acțiunile inculpatului just au fost încadrate în dispoziția **art. 325 alin. (1) din Codul Penal**, conform indicilor calificativi: **coruperea activă**, adică *oferirea și darea, personal, unei persoane publice de bunuri, sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta, pentru neîndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.*

11. Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Rădița Ivan, instanța de apel a constatat că sentința primei instanțe de fapt nici nu este contestată în această parte de către acuzatorul de stat. Instanța de apel a reținut că legalitatea și temeinicia sentinței Judecătorei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022 este contestată cu apel de partea acuzării doar în partea *individualizării pedepsei penale, solicitând în acest sens în privința inculpatului Rădița Ivan stabilirea pedepsei penale sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale.*

12. Astfel, cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului **Rădița Ivan Ivan**, Colegiul Penal menționează că potrivit prevederilor art. 61 alin. (1) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Iar, potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

12.1. Conform art. 75 alin. (1) din Codul penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Iar potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

12.2. Astfel, din dispozițiile art. 75 alin.(1) Codul penal, se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

12.3. Ca urmare, pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții

Generale a Codului penal al RM. Iar, individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

12.4. După această clarificare, instanța accentuează că pedeapsa aplicată inculpaților trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

12.5. Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului. Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

13. Colegiul Penal verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului **Rădița Ivan Ivan** constată că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod Penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

13.1. Sancțiunea **art. 325 alin. (1) Codul Penal** prevede *pedeapsă sub formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale*.

13.2. Colegiul penal constată că instanța de fond potrivit art. 76 Cod penal a reținut în calitate de circumstanțe atenuante în privința inculpatului Rădița Ivan: săvârșirea infracțiunii de către un minor și căința sinceră.

Totodată, instanța de fond în mod întemeiat nu a reținut în calitate de circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției de către inculpat, or judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la urmărirea penală, care are ca premisă recunoașterea faptelor indicate în rechizitoriu, astfel în acest caz pedeapsa care urmează a fi aplicată inculpatului a fost stabilită în conformitate cu art.364¹ alin.(8) Cod de Procedură Penală, care stabilește o pedeapsă redusă, luându-se în considerație recunoașterea faptelor. Iar reținerea în calitate de circumstanță atenuantă și recunoașterea vinovăției ar fi însemnat acordarea unei bivalențe juridice uneia și aceleiași circumstanțe.

Conform art. 77 Cod penal careva circumstanțe agravante în privința lui Rădița Ivan, instanța de fond nu a stabilit.

Referitor la personalitatea inculpatului Rădița Ivan, se reține că acesta anterior nu a fost tras la răspundere penală (*f.d. 52*), nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog (*f.d. 55, 57*) și la locul de trai se caracterizează exclusiv pozitiv (*f.d. 121*).

13.4. Potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

13.5. Conform art. 70 alin. (3) Codul Penal, La stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate.

Respectiv, instanța de fond corect a stabilit că în prezenta cauză sunt aplicabile prevederile art. 70 alin. (3) Codul Penal, dat fiind faptul că, la data comiterii infracțiunii – 10.09.2021, inculpatul Rădița Ivan Ivan, născut la *****, era minor.

Potrivit **art. 79 alin. (1) Codul Penal,** Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională.

Sub acest aspect, se atestă că **la data comiterii infracțiunii inculpatul era minor, comportamentul inculpatului după consumarea infracțiunii, inculpatul se căiește sincer în cele comise, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată,** de aceea instanța de fond întemeiat a conchis că, urmează a aplica prevederile art. 79 alin. (1) Codul Penal și anume de a aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, în privința pedepsei complimentare – adică amenda, dat fiind faptul că, minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.

Având în vedere faptul că prezenta cauză penală a fost examinată în ordinea prevăzută de art. 364¹ CPP, instanța de fond justificat a considerat necesar de a-i stabili inculpatului Rădița Ivan pedeapsa conform art. 70 alin. (3) Codul Penal, art. 79 alin. (1) Codul Penal și art. 364¹ alin. (8) CPP, adică între limita minimă și limita maximă, prevăzută de sancțiunea normei materiale, cu reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă, adică **închisoare pe un termen de 1 an, cu ispășirea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale,** care este o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă și va duce la corectarea inculpatului și la restabilirea relațiilor sociale perturbate prin comiterea infracțiunii.

Potrivit **art. 90 alin. (1) Codul Penal**, Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

Astfel, ținînd cont de reglementările legale menționate mai sus, instanța de fond în mod justificat a dispus **suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului Rădița Ivan pe un termen de probă de 1 an**, cu obligarea în interiorul termenului de probă: să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțămîntul Biroului de probațiune de la locul de trai.

13.6. Colegiul penal notează că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora. În același rînd, instanța de apel remarcă, că în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Îndeplinirea condițiilor de lege, poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, pentru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

Deci, **echitatea socială va putea fi restabilită prin aplicarea pedepsei închisorii cu suspendarea executării, dar și a amenzii, acordându-i acestuia o șansă de a se reabilita în fața societății.**

Astfel, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj sau un drept acordat de lege persoanelor vinovate, dar trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

14. În concluzie, Colegiul Penal efectuînd o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului conchide că pedeapsa stabilită de instanța de fond este motivată, individualizată și aplicată inculpatului Rădița Ivan în acord cu prevederile legale, corespund principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Or, **practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.**

15. Așadar, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului se invocă abandonarea progresivă a abordării pedepsei ca sursă de satisfacție echitabilă și abordarea pedepsei ca mijloc de stabilire a unui echilibru între infractor și interesul public.

În Rezoluția Consiliului Europei nr. 65/1 și în Recomandarea Consiliului Europei nr. (99)/22 s-a invocat „principiul proporționalității”, textele evocate consacrand ideea potrivit căreia sanctiunea cu închisoarea constituie ultimul resort din punct de vedere al corecției penale. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Or, conform Regulii nr. 6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri), potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, decât să se țină seama de situația personală”.

15.1. Instanța de judecată evidențiază că orice sancțiune juridică, inclusiv cea penală, nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc de reglare a raporturilor sociale, de formare a unui spirit de responsabilitate. Mai mult, pedeapsa nu constituie un mijloc de răzbunare a societății, ci de prevenire a săvârșirii faptelor ilicite și de educare a persoanelor vinovate. Or, în condițiile în care se constată că este posibilă corectarea fără împovărarea excesivă a subiectului, urmează a fi aplicate acele măsuri care ar dăuna mai puțin inculpatului.

16. Totodată, instanța de judecată ține să reitereze că scopul pedepsei penale nu este ca, aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că, pedeapsa nu trebuie privită ca „prețul” pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei și statul să nu urmărească răzbunarea, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății, inclusiv prin prisma principiilor proporționalității și cel al echității.

17. Mai mult, instanța menționează că și Curtea europeană a drepturilor omului în jurisprudență sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (*cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158*), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (*cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108*).

Prin urmare, instanța de fond a luat în considerare faptul că reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate, fiind convinsă că, sistemul de valori cultivate în penitenciar nu trebuie să fie prima soluție de corectare a comportamentului unei persoane.

18. Reieșind din considerentele expuse supra, Colegiul Penal concluzionează că argumentele invocate în cererea de apel depusă de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean, sunt neîntemeiate și nu pot servi temei de admitere a apelului împotriva sentinței Judecătorei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022.

19. Pronunțarea deciziei motivate a fost stabilită pentru data de 27.06.2023 ora 14:00, însă ținând cont de volumul mare de lucru precum și de termenul stabilit la art. 338 alin. (3) Cod de procedură penală pentru pronunțarea hotărârii motivate, pronunțarea deciziei motivate în prezenta cauză a fost amânată pentru data de 30.06.2023 ora 14:00.

În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. c) 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Apelul declarat de acuzatorul de stat Tatiana Vrancean împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 02 septembrie 2022, adoptată în cauza penală privindu-l pe **Rădița Ivan Ivan** se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 30.06.2023, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecător:

Elena Cojocari

Judecător:

Marcel Juganari